

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการประมาณค่าพารามิเตอร์ของมูลค่าความเสี่ยงที่ไม่ทราบรูปแบบการแจกแจงของอัตราผลตอบแทนจากหลักทรัพย์จดทะเบียนในกลุ่มดัชนี SET50 นี้ สามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาถึงการประมาณค่าพารามิเตอร์ของมูลค่าความเสี่ยงที่ไม่ทราบรูปแบบการแจกแจงของอัตราผลตอบแทนจากหลักทรัพย์จดทะเบียนในกลุ่มดัชนี SET50 ครั้งนี้ ใช้การศึกษาโดยวิธีประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีการ Maximum Likelihood Estimator (MLE) ซึ่งเป็นแนวทางการประมาณการความน่าจะเป็นสูงสุดของค่าพารามิเตอร์ของประชากรจากความคลาดเคลื่อนจากการวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงแบบปกติ หลักทรัพย์ที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ หลักทรัพย์ใน SET50 ที่มีข้อมูลย้อนหลังจำนวน 500 วันทำการจากฐานข้อมูล DATASTREAM นับตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2547 ถึงวันที่ 1 มิถุนายน 2549 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 32 หลักทรัพย์ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูล การตรวจสอบค่าสถิติเชิงพรรณนาได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่ากลาง (μ) ค่าความแปรปรวน (σ^2) ค่าสัมประสิทธิ์ความเบ้ (Skewness) และค่าสัมประสิทธิ์ความโด่ง (Kurtosis) การทดสอบขนาดของอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ ด้วยค่าสถิติ z โดยการทดสอบแบบสองหาง ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 99% ทดสอบรูปร่างการแจกแจงของอัตราผลตอบแทนที่ทำการศึกษามีรูปร่างที่แตกต่างจากการแจกแจงแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญ โดยการพิจารณาค่าสถิติวอลด์ (Wald) ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 99% ทำการวัดมูลค่าความเสี่ยงด้วยวิธีเดลต้าปกติ (Delta Normal) และวิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์ของการวัดมูลค่าความเสี่ยงด้วยวิธีการ Maximum Likelihood Estimator (MLE) การทดสอบคุณภาพของตัวแบบจำลองในการระบุมูลค่าความเสี่ยง ด้วยวิธี การทดสอบคุณภาพแบบแยกโซน (Bank for International Settlement, 1996) ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 99% และการใช้สถิติเพื่อทดสอบคุณภาพของตัวแบบจำลอง (Kupiec, 1998) ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 99% ซึ่งผลการศึกษาซึ่งจะแยกการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนคือ ส่วนแรก แสดงค่าสถิติพรรณนาและการแจกแจงของอัตราผลตอบแทนจากหลักทรัพย์ ส่วนที่สอง แสดงผลการคำนวณมูลค่าความเสี่ยงผลการทดสอบการวัดมูลค่าความเสี่ยงและการทดสอบคุณภาพของตัวแบบจำลอง

จากการศึกษาการประมาณค่าพารามิเตอร์ของมูลค่าความเสี่ยงที่ไม่ทราบรูปแบบการแจกแจงของอัตราผลตอบแทนจากหลักทรัพย์จดทะเบียนในกลุ่มดัชนี SET50 ทั้งหมด 32 หลักทรัพย์สามารถสรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ค่าสถิติพรรณนาและการแจกแจงของอัตราผลตอบแทนจากหลักทรัพย์ มีจำนวนหลักทรัพย์ที่ใช้ศึกษาทั้ง 32 หลักทรัพย์ มีอัตราผลตอบแทนที่คาดของหลักทรัพย์รายวัน ไม่แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 99% ค่าความแปรปรวน (σ^2) จากวิธีเดลต้าปกติ(Delta Normal) มีค่ามากกว่า ค่าสถิติ S จากการประมาณค่าพารามิเตอร์ σ จากวิธี Maximum Likelihood Estimator (MLE) โดยมีค่าแตกต่างกันในระดับจุดทศนิยมหลักที่สอง ข้อมูลส่วนใหญ่มีการแจกแจงแบบเบ้ขวา และหลักทรัพย์ที่ทำการศึกษาทั้งหมดมีรูปแบบการแจกแจงของส่วนปลายหางเป็นการแจกแจงที่มีลักษณะ หางอ้วน (fat tail) การทดสอบรูปร่างของการแจกแจงของหลักทรัพย์ด้วยค่าสถิติวอลด์ (Wald) ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 99% พบว่าการแจกแจงของอัตราผลตอบแทนหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ไม่เป็นการแจกแจงแบบปกติ

การคำนวณมูลค่าความเสี่ยงผลการทดสอบการวัดมูลค่าความเสี่ยง และการทดสอบคุณภาพของตัวแบบจำลอง พบว่า มีจำนวนวันซึ่งผลขาดทุนจริงมีค่าเกินกว่าขนาดของมูลค่าความเสี่ยงที่ตัวแบบจำลองด้วยวิธีเดลต้าปกติ (Delta Normal) และ ตัวแบบจำลองด้วยวิธีประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธี Maximum Likelihood Estimator (MLE) ระบุไว้ต่ำที่สุดจำนวน 0 วัน และสูงที่สุดจำนวน 11 วัน เท่ากัน

ผลการทดสอบคุณภาพของตัวแบบจำลองด้วยวิธีการทดสอบคุณภาพแบบแยกโซน ของตัวแบบจำลอง เดลต้าปกติ (Delta Normal) และตัวแบบจำลอง Maximum Likelihood Estimator (MLE) พบว่าหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ตกอยู่ในโซนสีเขียว เช่นเดียวกัน

ผลการทดสอบคุณภาพของตัวแบบจำลองวิธีการใช้สถิติทดสอบคุณภาพของตัวแบบจำลอง ของตัวแบบจำลองที่คำนวณได้ด้วยวิธี เดลต้าปกติ (Delta Normal) และ ตัวแบบจำลอง Maximum Likelihood Estimator (MLE) พบว่าหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ผ่านการทดสอบ เช่นเดียวกัน

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาการประมาณค่าพารามิเตอร์ของมูลค่าความเสี่ยงที่ไม่ทราบรูปแบบการแจกแจงของอัตราผลตอบแทนจากหลักทรัพย์จดทะเบียนในกลุ่มดัชนี SET50 มีการอภิปรายผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. จากหลักทรัพย์ที่ใช้ศึกษาทั้งหมด หลักทรัพย์ มีอัตราผลตอบแทนที่คาดของหลักทรัพย์รายวัน ไม่แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 99% มีค่าความแปรปรวน (σ^2) ที่คำนวณได้จากวิธีเดลต้าปกติ (Delta Normal) มีค่ามากกว่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่คำนวณได้จากการประมาณค่าพารามิเตอร์ σ จากวิธี Maximum Likelihood Estimator (MLE) เนื่องจากวิธีเดลต้าปกติ (Delta Normal) ผลการคำนวณจะถูกเฉลี่ยด้วยจำนวน 250 -1 วัน เท่ากับ 249 วัน เพื่อเป็นการปรับการสูญเสียองศาความเป็นอิสระ (degree of freedom) ไป 1 หน่วย ซึ่งเป็นการกำหนดค่าสถิติที่ถูกต้องตามหลักทฤษฎี ซึ่งจะทำให้ค่าที่ได้ไม่มีความเบี่ยงเบน (unbiased) และมีลักษณะตัวประมาณค่าที่ไม่เอนเอียง (Unbiased Estimator) แต่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการประมาณค่าพารามิเตอร์ σ จากวิธี Maximum Likelihood Estimator (MLE) จะทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ σ เพื่อหาตัวประมาณค่าซึ่งทำให้ฟังก์ชันมีค่าสูงสุดซึ่งจะไม่มีการปรับการสูญเสียองศาความเป็นอิสระ (degree of freedom) ไป 1 หน่วย ผลการคำนวณจึงถูกเฉลี่ยด้วยจำนวน 250 วัน เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการคำนวณค่าพารามิเตอร์ σ ของวิธีเดลต้าปกติ (Delta Normal) แล้ว จึงทำให้ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่คำนวณได้การประมาณค่าพารามิเตอร์ σ มีค่าน้อยกว่า σ
2. จากการศึกษาลักษณะการแจกแจงของอัตราผลตอบแทนรายวันจากหลักทรัพย์ที่ข้อมูลส่วนใหญ่มีการแจกแจงแบบเบ้ขวา แสดงให้เห็นถึงลักษณะปลายหางที่ชี้ไปทางขวามือซึ่งแสดงว่าการแจกแจงของอัตราผลตอบแทนรายวันจากหลักทรัพย์ส่วนใหญ่จะเป็นลบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Jonedeau and Rockinger (2003) ที่ชี้ว่าอัตราผลการตอบแทนของหลักทรัพย์มักมีการแจกแจงที่เบ้ไปทางขวา เนื่องมาจากข้อความจริงที่ว่าราคาของหลักทรัพย์ส่วนใหญ่มักจะเป็นลบมากกว่า เป็นบวก ส่งผลให้การแจกแจงของหลักทรัพย์ส่วนใหญ่มีรูปแบบการแจกแจงแบบเบ้ขวา และลักษณะรูปแบบการแจกแจงของอัตราผลตอบแทนรายวันจากหลักทรัพย์ทั้งหมดของส่วนปลายหางเป็นการแจกแจงที่มีลักษณะ หางอ้วน ซึ่งสอดคล้องกับ Wang *et al.* (2003) ได้วิเคราะห์การทดสอบค่าภาวะวิกฤตของตลาดหลักทรัพย์ในเอเชียการพรรณนาค่าสถิติของอัตราผลตอบแทนของตลาดดังกล่าว พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ความเบ้ไม่เท่ากับศูนย์ และค่าสัมประสิทธิ์ความโด่ง มีค่าเกิน 3.00 ซึ่งเกินกว่าการแจกแจงแบบปกติ และสอดคล้องกับ Inui *et al.* (2005) ได้ทำการศึกษาดัง การเบี่ยงเบนที่สูงเกินจริงของการวัดมูลค่าความเสี่ยง VaR (Value at Risk) พบว่า ความเบี่ยงเบนของการวัดเกิดจากลักษณะการแจกแจงแบบหางอ้วน (Fat tail distribution) และความเบี่ยงเบนนั้นจะสูงขึ้นตามระดับความเชื่อมั่น ขนาดของหาง และขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เล็ก

3. การแจกแจงของอัตราผลตอบแทนจากหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ไม่เป็นการแจกแจงแบบปกติซึ่ง

สามารถชี้ได้จากค่าสถิติวอลด์ $Wald = T \left\{ \frac{S^2}{6} + \frac{(K-3)^3}{24} \right\}$ ที่มีค่าเกินกว่า 9.21 ทำให้สามารถ

สรุปได้ว่าอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์นั้นไม่ได้รับการคุ้มครองมาจากการแจกแจงแบบปกติ ซึ่งชี้ได้จากค่าสถิติวอลด์ (Wald) ที่มีขนาดใหญ่ อันเนื่องมาจากค่าสัมประสิทธิ์ความเบ้ S ที่แตกต่างจากค่า 0.00 มาก ทำให้ S^2 มีขนาดใหญ่ด้วย หรือมาจากค่าสัมประสิทธิ์ความโด่ง K มีค่าแตกต่างจากค่า 3.00 ไปมาก ทำให้ $(K-3)^2$ มีขนาดใหญ่ซึ่งสอดคล้องกับ อัญญา ชันธวิทย์ (2546) ที่ทำการวิจัยเชิงประจักษ์ในการวิเคราะห์พฤติกรรมความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในประเทศไทย โดยได้ศึกษาจาก SET50 INDEX พบว่า การแจกแจงของอัตราผลตอบแทนจากหลักทรัพย์ไม่ได้มีการแจกแจงแบบปกติซึ่งสามารถปฏิเสธด้วยความเชื่อมั่นระดับสูงทุกระดับ

4. จากการศึกษาการวัดมูลค่าความเสี่ยง พบว่า มูลค่าความเสี่ยงที่คำนวณได้ด้วยวิธี วิธี Maximum Likelihood Estimator (MLE) มีผลการทดสอบส่วนใหญ่มีผลการคำนวณที่ครอบคลุมวันซึ่งผลขาดทุนจริงมีค่าเกินกว่าขนาดของมูลค่าความเสี่ยงที่ดีกว่าผลการคำนวณมูลค่าความเสี่ยงด้วยตัวแบบจำลองวิธีเดลต้าปกติ (Delta Normal) แต่เมื่อนำตัวแบบจำลองทั้งสองไปทดสอบคุณภาพของตัวแบบจำลองด้วยวิธีการทดสอบคุณภาพแบบแยกโซน และวิธีการใช้สถิติทดสอบคุณภาพพบว่าตัวแบบจำลองทั้งสอง มีผลการทดสอบว่าเป็นแบบจำลองที่มีคุณภาพสามารถพรรณนามูลค่าความเสี่ยงของอัตราผลตอบแทนรายวันจากหลักทรัพย์ได้ดี ใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับ อัญญา ชันธวิทย์ (2546) และ ศุภชัย ศรีสุชาติ (2546) ที่ชี้ว่า แม้การแจกแจงแบบปกติจะมีความสามารถในการพรรณนาความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้น้อยกว่าการแจกแจงแบบอื่นๆ โดยเปรียบเทียบแต่ความสามารถนี้มีได้น้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญแม้จะเปรียบเทียบกับแจกแจงที่มีความสามารถสูงที่สุดก็ตาม

ข้อค้นพบ

การศึกษาค่าพารามิเตอร์ของมูลค่าความเสี่ยงที่ไม่ทราบรูปแบบการแจกแจงของอัตราผลตอบแทนจากหลักทรัพย์จดทะเบียนในกลุ่มดัชนี SET50 มีข้อค้นพบดังต่อไปนี้

1. จากค่าสถิติ วอลด์ (Wald) ที่สูงมากนั้นสามารถชี้ได้ว่าอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์นั้นไม่ได้รับการคุ้มครองมาจากการแจกแจงแบบปกติ การแจกแจงของหลักทรัพย์อาจจะไม่ได้เกิดจากการรวมกันของตัวแปรเชิงสุ่มที่คุ้มครองมาจากการแจกแจงใดๆ เดียวกัน โดยการคุ้มครองอย่างอิสระ (Non-

Independency Identically Distributed variable, Non- i.i.d variable) ตามสมมติฐานของทฤษฎี
 แนวโน้มสู่ส่วนกลาง (Central limit theorem) อาจจะทำให้การแจกแจงของอัตราผลตอบแทนของ
 หลักทรัพย์นั้นเป็นรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่การแจกแจงแบบปกติ

2. การแจกแจงของอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความโด่งที่สูงมาก มีรูปแบบ
 การแจกแจงที่ปลายหางที่มีขนาดอ้วน (Fat tail) เกินกว่าการแจกแจงแบบปกติ ซึ่งสามารถชี้ได้
 จากการที่ ค่าสัมประสิทธิ์ความโด่ง มีค่ามากกว่า 3.00 ซึ่งตัวแบบจำลองการวัดมูลค่าความเสี่ยงที่มี
 สมมติฐานว่าการแจกแจงของอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ เป็นการแจกแจงแบบปกติ อาจจะ
 ไม่สามารถพรรณนาค่าความเสี่ยงของการแจกแจงที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความโด่งที่มีค่ามากกว่า 3.00 ได้
 อย่างครอบคลุม และครบถ้วนและอาจจะมีมูลค่าความเสี่ยงที่แท้จริงสูงเกินกว่าที่การวัดมูลค่า
 ความเสี่ยงที่มีสมมติฐานว่าอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์มีการแจกแจงแบบปกติอาจจะ
 สามารถพรรณนาได้
3. การคำนวณมูลค่าความเสี่ยงของอัตราผลตอบแทนจากหลักทรัพย์ที่ใช้ทดสอบนั้น พบว่าผลการ
 คำนวณด้วยวิธีเดลต้าปกติ (Delta Normal) ให้ผลไม่แตกต่างกับวิธีที่คำนวณมูลค่าความเสี่ยงด้วย
 วิธี Maximum Likelihood Estimator (MLE) และผลการทดสอบแบบจำลองการวัดมูลค่าความ
 เสี่ยงที่วัดด้วยวิธีเดลต้าปกติ (Delta Normal) พบว่าอาจจะมีความคลาดเคลื่อนแต่ก็ไม่ได้ดีไปกว่า
 วิธีการประมาณค่ามูลค่าความเสี่ยงด้วยวิธี Maximum Likelihood Estimator (MLE) ที่มีวิธีการ
 คำนวณที่ซับซ้อนมากกว่า

ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับนักวิเคราะห์

นักวิเคราะห์พึงสนใจ การแจกแจงที่เป็นการแจกแจงที่มีหางอ้วน (Fat tail) ซึ่งชี้ได้จากค่า
 สัมประสิทธิ์ความโด่งที่มากกว่า 3.00 ซึ่งตัวแบบจำลองการวัดมูลค่าความเสี่ยงโดยมีสมมติฐานว่า
 การแจกแจงของอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ เป็นการแจกแจงแบบปกติ อาจจะไม่สามารถ
 พรรณนาค่าความเสี่ยงของการแจกแจงของอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่เป็นการแจกแจงที่มีหาง
 อ้วน (Fat tail) ได้อย่างครอบคลุม และครบถ้วน ซึ่งนักวิเคราะห์ควรพิจารณาต่อไปอีกว่า อัตรา
 ผลตอบแทนของหลักทรัพย์นั้นเกิดจากการรวมกันของตัวแปรเชิงสุ่มที่สุ่มมาจากการแจกแจงใดๆ

เดียวกันโดยการสุ่มทำอย่างอิสระ (Independency Identically Distributed variable ,i.i.d variable) หรือไม่ ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของการแจกแจงแบบปกติ ที่ใช้ในการวัดมูลค่าความเสี่ยงของหลักทรัพย์ ซึ่งหากสมมติฐานดังกล่าวไม่เป็นไปตามเงื่อนไขดังกล่าวแล้วอาจทำให้ค่าพารามิเตอร์ที่คำนวณได้ มีความคลาดเคลื่อนจากการแจกแจงที่แท้จริง ทำให้ผลวัดมูลค่าความเสี่ยงคลาดเคลื่อนตามไปด้วย

2. สำหรับนักลงทุน

การวัดมูลค่าความเสี่ยงของอัตราผลตอบแทนจากหลักทรัพย์ด้วยวิธี Maximum Likelihood Estimator (MLE) ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการประเมินมูลค่าความเสี่ยง มีความสามารถในการเป็นตัวแบบที่ดีสามารถระบุมูลค่าความเสี่ยงสูงสุดภายใต้ระดับความเชื่อมั่นที่กำหนดได้ครอบคลุมกว่าวิธีเดลต้าปกติ (Delta Normal) ซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งของนักลงทุนที่จะนำไปใช้ แต่หากการวัดมูลค่าความเสี่ยงได้สูง ก็ย่อมชี้ได้โดยนัยได้ว่านักลงทุนจะต้องมีการสำรองเงินทุนขั้นต่ำเอาไว้ให้เพียงพอกับมูลค่าความเสี่ยงที่วัดได้นี้ สูงกว่าวิธีเดลต้าปกติ (Delta Normal) ส่งผลให้นักลงทุนเสียโอกาสจากการนำเงินส่วนนี้ไปสร้างผลตอบแทนที่สูงกว่า หากในทางปฏิบัติแล้วพบว่าสองตัวแบบจำลอง ให้ผลความแม่นยำไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญแล้ว วิธีวัดมูลค่าความเสี่ยงด้วยวิธีเดลต้าปกติ (Delta Normal) ย่อมเป็นทางเลือกที่น่าสนใจ เนื่องจากใช้งานได้ง่าย มูลค่าความเสี่ยงที่น้อยกว่า ส่งผลให้การสำรองเงินทุนขั้นต่ำน้อยกว่าด้วย นักลงทุนจึงควรพิจารณาเพื่อเป็นทางเลือกใช้ให้เหมาะสมกับระดับเงินทุนสำรองและกลยุทธ์การลงทุนของตนเอง ในการลงทุนและการบริหารความเสี่ยงต่อไป

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป

3.1 ศึกษาเพิ่มเติมถึงปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแจกแจงของอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ เช่น การทดสอบอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่ใช้เป็นตัวอย่างได้รับการสุ่มมาอย่างอิสระจากการสุ่มครั้งก่อนหน้า เพื่อศึกษาการสุ่มมาอย่างอิสระของข้อมูลซึ่งเป็นสมมติฐานสำคัญของการแจกแจงแบบปกติและหากอัตราผลตอบแทนไม่ได้มาจากการสุ่มอย่างเป็นอิสระจากกันแล้ว ย่อมเชื่อว่าตัวอย่างที่ได้รับการสุ่มก่อนหน้ามีข่าวสารข้อมูล (information) เกี่ยวกับตัวอย่างที่จะได้รับการสุ่มในครั้งต่อไป ซึ่งข่าวสารข้อมูลดังกล่าวสามารถนำไปศึกษาปรับรูปแบบการแจกแจงของตัว

แปรในวันถัดๆไป ให้สามารถพรรณนาพฤติกรรมความเสี่ยงของอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์
ได้แม่นยำยิ่งขึ้น

3.2 นำผลการศึกษาที่ได้ไปศึกษาเพิ่มเติมถึงการทดสอบคุณภาพของตัวแบบจำลองภายใต้
ภาวะวิกฤต เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการวัดมูลค่าความเสี่ยงภายใต้ภาวะปกติ แต่ในการ
ดำเนินงานจริง ตลาดอาจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงในทิศทางอันเป็นปรปักษ์ต่อนักลงทุน
เพื่อให้ทราบได้ว่ามูลค่าความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจริงมีขนาดเท่าใดและสามารถเตรียมแผนการรองรับ
ความเสี่ยงภายใต้ภาวะวิกฤตนั้นไว้ล่วงหน้า ทำให้การบริหารจัดการความเสี่ยงมีประสิทธิภาพมาก
ยิ่งขึ้น

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a stylized elephant facing left, with a decorative tusk and a crown-like ornament on its head. Above the elephant is a traditional Thai umbrella. The elephant is flanked by two lotus flowers. The text "CHIANG MAI UNIVERSITY 1964" is written in a circular path around the central image. The Thai text "มหาวิทยาลัยเชียงใหม่" is written in Thai script along the top inner edge of the circle.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved